

EIROPAS MOBILITĀTES NEDEĻA

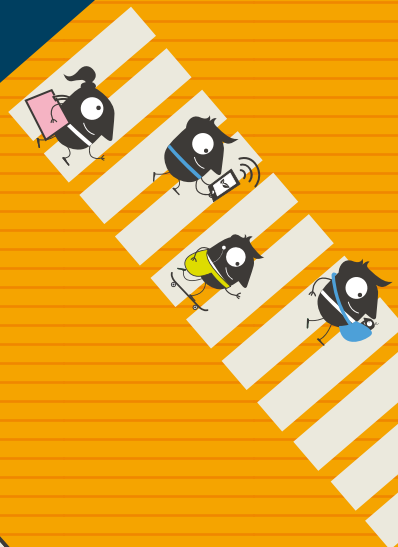
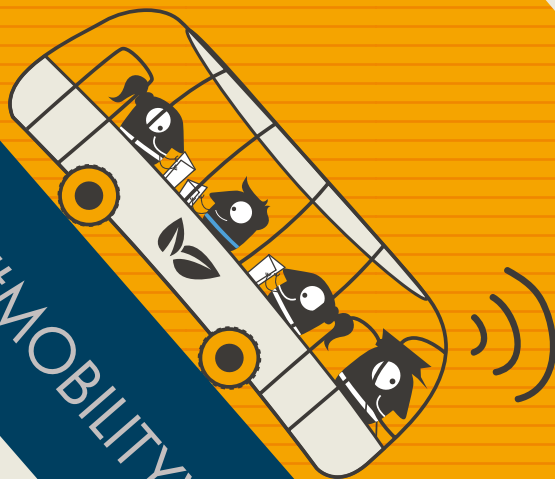
VIDEI NEKAITĪGA, KOPLIETOTA UN VIEDA MOBILITĀTE

2017. GADA 16-22. SEPTEMBRIS

PĀRVIETOJIES GUDRĀK, DŽĪVO LABĀK!

#MOBILITYWEEK

TEMATISKĀS PAMATNOSTĀDNES

Eiropas sekretariāts:

EUROCITIES

1 Square de Meeûs – 1000 Brussels – BELGIUM

Juan Caballero

Tel: +32 2 552 08 75 – juan.caballero@eurocities.eu

Autori:

Thomas Mourey – tmourey@polisnetwork.eu

and Dagmar Köhler – dkoehler@polisnetwork.eu

POLIS – European Cities and Regions networking
for innovative transport solutions

2017. gada marta

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	2
PĀRVIETOJIES GUDRĀK, DZĪVO LABĀK!	3
VIDEI DRAUDZĪGA, KOPLIETOTA UN VIEDA MOBILITĀTE PRAKSĒ	7
KĀ SĀKT KAMPAŅU?	12
KĀDUS PASĀKUMUS VAR ORGANIZĒT?	13
RESOURCES	16

IEVADS

PĀRVIETOJIES GUDRĀK, DZĪVO LABĀK!

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA notiek katru gadu no 16. līdz 22. septembris. Šī nedēļa kalpo kā stimuls Eiropas pašvaldībām īstenot ilgtspējīga transporta pasākumus un aicināt vietējos iedzīvotājus izmēģināt automašīnai alternatīvus pārvietošanās veidus.

Kopš pirmās EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS 2002. gadā tās nozīmība ir pastāvīgi augusi gan Eiropā, gan citviet pasaulē. Kampaņā 2016. gadā piedalījās rekordliels dalībnieku skaits. Nedēļas laikā pasākumus organizēja 2427 pilsētas 51 valstī. Vairāk nekā puse no šīm pilsētām īstenoja pastāvīgus pasākumus (kopā 7386), kas galvenokārt bija vērsti uz mobilitātes pārvaldību, pieejamību un jaunu vai uzlabotu riteņbraukšanas infrastruktūru.

Eiropas mobilitātes nedēļas kulminācija ir "Diena bez auto", kurā iesaistītās pilsētas izvēlas vienu vai vairākus pilsētas rajonus, kas šajā dienā ir pieejami tikai gājējiem, riteņbraucējiem un sabiedriskajam transportam. "Diena bez auto" 2016. gadā organizēja 953 pilsētas.

Ik gadu EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻA tiek veltīta kādam konkrētam, ar ilgtspējīgu mobilitāti saistītam tematam. Šogad tas ir "Videi draudzīga, koplietota un vieda mobilitāte". Ar šī nedēļas palīdzību tiek popularizēti koplietotas mobilitātes risinājumi, kā arī izcelti ieguvumi, ko sniedz ekoloģiski tīrāki transportlīdzekļi. Koplietošanu var veicināt arī intelīgentas transporta tehnoloģijas. Pārvietojoties savās pilsētās, kā arī ceļojot starp pilsētām un piepilsētu rajoniem, cilvēki tiek mudināti izmantot pieejamās koplietotās mobilitātes iespējas.

Tematisko pamatnostādņu mērķis ir valsts un vietējiem EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS koordinatoriem sniegt pamatinformāciju par šo tēmu, kā arī iedvesmot piemērotu kampaņas pasākumu un pastāvīgu pasākumu īstenošanai. Šajās pamatnostādnēs ir piedāvātas konkrētas idejas, kā īstenot šādus pasākumus, turklāt tās sniegs atbalstu vietējiem kampaņas organizatoriem izstrādāt pasākumus, kas atbilst EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS balvas kritērijiem.

PĀRVIETOJIES GUDRĀK, DZĪVO LABĀK!

EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS tēma 2017. gadā: “Gudrāku, videi draudzīgāku un vēl pārdomātāku pārvietošanos pilsētā”

Koplietota mobilitāte ir 2017. gada EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻAS pamattēma, un tā ir daļa no plašākas sadarbīgas ekonomikas jeb kopīgošanas ekonomikas, kas Eiropas sadarbīgās ekonomikas programmā ir definēta ^[1] kā

[dažādi] “uzņēmējdarbības modeļi, kas paredz, ka darbību atvieglo sadarbīgas platformas: tās nodrošina atvērtu tirdzniecības vietu, kurā izvieta uz laiku izmantojamās preces vai pakalpojumus, ko bieži vien piedāvā privātpersonas.”

Uzsvars ir uz preču lietošanu, nevis to turēšanu īpašumā. Pakalpojumu sniedzēji, izmantojot starpnieku nodrošinātu platformu, piedāvā savas preces, aktīvus vai prasmes dažādiem lietotājiem.

Koplietošana arī ir kļuvusi par pilsētu mobilitātes mozaīkas daļu. Koplietotas mobilitātes prioritāte ir galamērķa sasniegšana, bieži vien radot mazākas individuālās un sociālās izmaksas nekā privāta transportlīdzekļa izmantošanas gadījumā. Līdz ar to palielinās mājāsaimniecību pirktpēja, jo tām vairs nav jāiegādājas un jāuztur automašīnas.

Šveices Mobilitātes akadēmija (Swiss Mobility Academy), kas organizē mobilitātei veltītu ikgadēju Eiropas mēroga konferenci Wocomoco ^[2] (WORLD COLlaborative MObility COngress), koplietotu (vai kooperatīvu) mobilitāti definē šādi:

“Koplietota mobilitāte ir vērsta uz kopīgu braucienu veikšanu, kā arī transportlīdzekļu un infrastruktūras koplietošanu. Starp kolektīvo un privāto transportu rodas jauni vienādranga tīkli, kas stimulē jaunus individuālās mobilitātes veidus, neaprobežojoties ar privātīpašumā esošām automašīnām.”

Kas ir koplietota mobilitāte? Un kas tā nav?

Vai sabiedriskais transports ir koplietota mobilitāte? Vai mobilitātes koplietošana ir individuāla mobilitāte, vai arī tā ietver kolektīva transporta pakalpojumus, piemēram, vairāku personu vienlaicīgu pārvietošanos ar taksometru, autobusu vai automašīnu?

Lai mēs varētu runāt par koplietotu mobilitāti, ir jāpastāv *starpplatformai*, kas sniegtu saziņas iespēju pakalpojumu sniedzējam un lietotājam. Šī platforma visbiežāk ir tīmekļa vietne vai

[1] Eiropas Komisijas 2016. gada paziņojums *Eiropas sadarbīgās ekonomikas programma* (<http://bit.ly/2cFpEKq>)

[2] Mobilitātes akadēmija, 2014. gads, Wocomoco skrejlapa (<http://bit.ly/2lnlwkg>)

mobilitājām ierīcēm paredzēta lietotne, kas reģistrētiem lietotājiem sniedz iespēju rezervēt transportlīdzekli un samaksāt par tā izmantošanu, rezervēt braucienu koplietotā automašīnā vai izmantot koplietota taksometra vai mikroautobusa pakalpojumus pēc pieprasījuma. ESAO^[3] uzskata, ka tieši iepriekš minētie koplietotas mobilitātes veidi, jo tie ietver starpniecības sistēmas izmantošanu. Tā ir būtiska atšķirība starp koplietotu mobilitāti un tradicionālā sabiedriskā transporta pakalpojumiem vai tradicionālo automašīnu nomu.

Kad sakām “koplietota mobilitāte”, mēs domājam par automašīnu, velosipēduvai citu šādu transportlīdzekļu koplietošanu. Te jāmin arī taksometru rezervēšanas platformas un automašīnu koplietošana. Par daļu no koplietotas mobilitātes netiek uzskatīts tradicionālais sabiedriskais transports un automašīnu nomas pakalpojumi, kad tiek rezervēts pats transportlīdzeklis, nevis ar to nodrošinātais mobilitātes pakalpojums.

Viedas un videi draudzīgas koplietotas mobilitātes nodrošināšana

Koplietotas mobilitātes shēmas darbībai ir nepieciešams vismaz viens vieds elements, proti, starpplatforma. Turklāt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) izmantošana intelektīvu transporta sistēmu (ITS) un kooperatīvu intelektīvu transporta sistēmu izstrādē var nodrošināt vēl viedāku koplietoto mobilitāti.

Pateicoties koplietotai mobilitātei, var samazināties transportlīdzekļu skaits uz ceļiem. Saskaņā ar Transporta pētniecības padomes (Transportation Research Board) veikto pētījumu katra koplietotā automašīna samazina 15 privāto automašīnu izmantošanu uz ceļiem, un personas pēc iesaistīšanās automašīnu koplietošanas programmās vidēji nobrauc par 40 % mazāk kilometru^[4]. Ekoloģiski tīru transportlīdzekļu izmantošana vai aktīvas mobilitātes popularizēšana vēl vairāk samazina koplietotās mobilitātes ietekmi uz vidi.

[3] ESAO Starptautiskais transporta forums, 2016. gads, Koplietota mobilitāte. Inovācija dzīvošanai ērtām pilsētām (<http://bit.ly/29i2ebD>)

[4] *Car sharing: Where and how it succeeds*, Ch. 4. Transit Cooperative Research Program, Report 108; Transportation Research Board 2005. Adam Millard-Ball, Gail Murray, Jessica ter Schure, Christine Fox, Nelson/Nygaard Consulting Assoc., and Jon Burkhardt, Westat. Skatīt: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/10664zipcar.pdf>

Videi draudzīga mobilitāte

Transporta nozare rada gandrīz ceturtdaļu Eiropas siltumnīcefekta gāzu emisijas un ir galvenais gaisa piesārņojuma cēlonis pilsētās^[5]. Pastāv izteikta vajadzība samazināt emisijas, un tādējādi ir vajadzīgi ekoloģiski tīrāki transportlīdzekļi, videi draudzīgāki mobilitātes paradumi, kā arī tīrāka degviela. Šī iemesla dēļ Eiropas Komisija 2016. gada jūlijā pieņēma Eiropas^[6] mazemisiu mobilitātes stratēģiju^[7], lai atbalstītu mērķu īstenošanu attiecībā uz infrastruktūras izveidi, kas paredzēta piekļuves nodrošināšanā alternatīvajām degvielām saskaņā ar Direktīvu 2014/94/ES^[8]. 2016. gada novembrī Eiropas Savienības dalībvalstis iesniedza politikas programmas publiski pieejamu elektrisko automobiļu uzlādes punktu (līdz 2020. gada 31. decembrim pilsētu/piepilsētu aglomerācijās), dabasgāzes uzpildes staciju un — pēc izvēles — ūdeņraža uzpildes staciju (līdz 2025. gada 31. decembrim) ieviešanai. Eiropas Komisijas pētniecības pamatprogramma “HORIZON 2020” atbalsta nulles emisiju transportlīdzekļu izstrādi, atvēlot 6,4 miljardus EUR mazoglekļa mobilitātei. Eiropas Vides aģentūras izpilddirektors Hans Bruyninckx saka:

“Pašreizējā transportlīdzekļu un degvielu kombinācija vienkārši nav ilgtspējīga. [...] Ekoloģiski tīrāks un viedāks transports var faktiski nodrošināt Eiropas vajadzības mobilitātes jomā un vienlaikus sniegt vairākus ieguvumus saistībā ar sabiedrības veselību, tostarp tīrāku gaisu, mazāk satiksmes negadījumu un sastrēgumu, kā arī mazāku trokšņa piesārņojumu.”^[9]

Lai nodrošinātu ekoloģiski tīrāku pilsētu mobilitāti, mums ir jāsamazina kopējais mehānisko transportlīdzekļu mērotais kilometru skaits. Tas ietver izmaiņas transporta veidu sadalījumā par labu tādiem aktīviem pārvietošanās veidiem kā kājāmiešana un riteņbraukšana (netiek radītas piesārņojošas emisijas), kā arī sabiedriskajam transportam (zemākas emisijas uz personu salīdzinājumā ar privāto automašīnu izmantošanu). Autobusiem, kravas automobiļiem, taksometriem, automašīnām un citiem transportlīdzekļiem, kas joprojām pārvietosies pa autoceļiem, ir jāklūst ekoloģiski tīrākiem, izmantojot tehnoloģijas vai alternatīvās degvielas.

Mobilitātes koplietošanas pakalpojumi var palīdzēt cilvēkiem autovadīšanas vietā izvēlēties riteņbraukšanu, sabiedrisko transportu, koplietotus maršruta autobusus vai šo pārvietošanās veidu kombināciju. Salīdzinot privātīpašumā esošu automašīnu parku ar koplietošanas autoparku, lielāka iespējamība, ka koplietošanas autoparkā būs vairāk elektrotansportlīdzekļi, ar dabasgāzi darbināmi transportlīdzekļi vai ūdeņraža transportlīdzekļi.

Vieda mobilitāte

Gan intelektisko transporta sistēmas (ITS), gan no tām atvasinātās sadarbīgo intelektisko transporta sistēmas (S-ITS) balstās uz IKT izmantošanu. Pilsētu mobilitātes jomā ITS un S-ITS nodrošina (reāllaika) informāciju par satiksmi, satiksmes pārvaldību, elektronisko cenu noteikšanu un maksājumiem, pilsētas kravu pārvadājumu pārvaldības vai transportlīdzekļu drošības

[5] Eiropas Komisijas tīmekļa vietne, Rīcība klimata politikas jomā, 2017. gads:

https://ec.europa.eu/clima/policies/transport_en

[6] Eiropas Komisijas tīmekļa vietne, Mobilitāte un transports, 2017. gads:

https://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/news/2016-07-20-decarbonisation_en

[7] Eiropas Komisijas 2016. gada paziņojums *Eiropas mazemisiu mobilitātes stratēģija* (<http://bit.ly/2otgP7k>)

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Direktīva 2014/94/ES par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu (<http://bit.ly/2o5klsg>)

[9] Eiropas Vides aģentūra, 2016. gads, *EVA 2016. gada signāli — ceļā uz videi nekaitīgu un viedu mobilitāti* (<http://bit.ly/2aMbhmw>)

sistēmas. S-ITS ir tehnoloģija, kas transportlīdzekļiem ļauj "sazināties" vienam ar otru vai ceļu infrastruktūru, piemēram, luksoforiem. Eiropas Komisija 2016. gada novembrī pieņēma Eiropas stratēģiju par S-ITS^[10]. Tajā ir paredzēts, ka uz Eiropas ceļiem, sākot ar 2019. gadu, tiks ieviesti transportlīdzekļi, kas spēj "sazināties" viens ar otru un infrastruktūru.

Pašlaik īpaša uzmanība tiek pievērsta diviem papildu viedās mobilitātes izmantojumiem, proti, transportlīdzekļu automatizācijai un koncepcijai "mobilitāte kā pakalpojums" (MaaS). Automatizācija ir būtisks nosacījums bezvadītāja transportlīdzekļu izstrādei. MaaS koncepcija apvieno publiskā un privātā transporta pakalpojumu sniedzēju pakalpojumus, izmantojot vienotu vārteju, kas izstrādā un pārvalda braucienu, par kuru lietotāji var norēķināties, izmantojot vienotu kontu.^[11] Tas bez šaubām ietver koplietotu transportlīdzekļu izmantošanu.

Pievilcīgs vai nepievilcīgs risinājums?

Ir būtiski, lai pašvaldības izstrādātu piemērotas politikas programmas un radītu stimulus, tādējādi nodrošinot faktiskus tehnoloģiskās inovācijas sniegtus ieguvumus. Kvalitatīva sabiedriskā transporta sistēma ir nepieciešams koplietotas mobilitātes attīstības papildinājums, jo tā joprojām ir labākā iespēja, kā ātri pārvadāt lielu skaitu cilvēku. Ja koplietošanas pakalpojumi un pamattehnoloģijas ir integrēta pilsētas mobilitātes stratēģijas daļa, tās var novērst nepilnības un nodrošināt faktisku alternatīvu, tādējādi veicinot ilgtspējīgu pilsētu mobilitāti.

Visbeidzot, mobilitātes koplietošanas veidi arī sniedz iespēju satikt jaunus cilvēkus un veidot jaunas attiecības. Piemēram, automašīnu koplietošanas vai kājminamo autobusu popularitāte ir daļēji skaidrojama ar mobilitātes koplietošanas sociālajiem un izklaidējošajiem aspektiem.

[10] Eiropas Komisija, 2016. gads, paziņojums *Eiropas sadarbīgo intelektisko transporta sistēmu stratēģija — liels solis ceļā uz sadarbīgu, satīklotu un automatizētu pārvietošanos* (<http://bit.ly/2o5j0S9>)

[11] CIVITAS CAPITAL, 2016, *CIVITAS insight, Mobility-as-a-Service: A new transport model* (<http://bit.ly/2kjtQ5A>)

VIDEI DRAUDZĪGA, KOPLIETOTA UN VIEDA MOBILITĀTE PRAKSĒ

Pārskats par Eiropas pilsētu pieredzi mobilitātes koplietošanas pakalpojumu jomā

Šajā sadaļā ir sniegti koplietotas mobilitātes piemēri no visas Eiropas, un katrs no tiem ietver vismaz vienu viedu vai ekoloģiski tīru mobilitātes komponentu. Tajā ir iekļauti galvenokārt Eiropas pilsētās īstenoti risinājumi, kurus ir izstrādājuši publiskā vai privātā sektora pārstāvji.

Velosipēdu koplietošanas shēmas: dalīšanās un aktīvas pārvietošanās apvienība

Velosipēdu koplietošanas pakalpojumu lietotāji var izvēlēties velosipēdu no nomas novietnes, maksājot par to nelielu cenu. Daudzās pilsētās reģistrētiem lietotājiem par pirmajām velosipēda izmantošanas minūtēm nav jāmaksā nekas. Pēc izmantošanas velosipēds ir jāatstāj jebkurā citā attiecīgās pilsētas nomas stacijā. Dažās pilsētās ir izveidotas arī elastīgas velosipēdu shēmas bez noteiktām velosipēdu saņemšanas/nodošanas stacijām. Velosipēdu koplietošana apvieno trīs ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes aspektus: tā ir ekoloģiski tīra, vieda un koplietota.

Velosipēdu nodrošināšana pilsētās, kurās tie ir vajadzīgi

Velosipēdu koplietošanas kartē^[12], ko ir izstrādājuši Londonas Universitātes koledžas pētnieki, ir atzīmētas velosipēdu koplietošanas shēmas visā pasaulē. Tā aptver vairāk nekā 600 pilsētas un citas vietas, kurās ir ieviestas šādas sistēmas. Vairāk nekā 130 no šīm shēmām tiek īstenotas Eiropā. Visvairāk šādu shēmu ir Francijā, Spānijā un Itālijā, bet tās gandrīz nemaz nav sastopamas tādās “velosipēdistu valstīs” kā Nīderlande un Dānija. Tādējādi šķiet, ka velosipēdu shēmām ir būtiskākā nozīme valstīs, kurās daudziem cilvēkiem (pagaidām) nepieder velosipēds.

[12] Koplietošanas velosipēdu karte: <http://bikes.oobrien.com/global.php>

Parīzē ieviestā sistēma Vélib' ir lielākā velosipēdu koplietošanas shēma pasaulē, ko veido 20 000 velosipēdu un 1 800 stacijas^[13]. BikeMi Milānā^[14] ir tradicionālo un elektrisko velosipēdu parks, savukārt BiciMAD Madridē^[15] ir velosipēdu ar elektrisko piedziņu koplietošanas shēma. Šīs vadošās shēmas nodrošina riteņbraukšanas iespēju jaunām mērķa grupām, tostarp personām, kuras agrāk nav pārvietojušās ar velosipēdu ar veselību saistītu apsvērumu dēļ vai to pilsētas paugurainā reljefa dēļ.

Cilvēku un preču pārvadāšana

2012. gada maijā Ģentē sadarbībā ar automašīnu koplietošanas pakalpojumu nodrošinātāju Cambio darbu sāka pirmā “publisko kravas velosipēdu koplietošanas shēma”^[16]. Dodoties iepirkties vai gatavojoties kādiem pasākumiem, shēma mehānisko transportlīdzekļu vietā mudina cilvēkus izmantot kravas velosipēdu, ja neder ikdienā izmantojamais velosipēds. Kravas velosipēdu koplietošanas shēmu īstenošana ir sākta arī ES līdzfinansētā Cyclelogistics projekta ietvaros^[17]. Turklāt kravas velosipēdus var arī izmantot, lai socializētos vai piedāvātu mobilitātes iespējas, kā arī organizētu izklaidējošus izbraucienus pasažieriem, piemēram, gados vecākiem cilvēkiem. Šo pakalpojumu piedāvā Dānijas apvienība “Riteņbraukšana bez vecuma ierobežojumiem” (Cycling Without Age)^[18]. Apvienības sniegto pakalpojumu iespējams pielāgot pat gājējiem, nodrošinot kājminamos autobusus vai pavadoņus^[19].

Popularitāte un IT

Velosipēdu parka pārvaldības nodrošināšanai un šādas shēmas lietotājiem ir ļoti svarīgs ITS rīku izmantojums. Piemēram, Budapeštā mobilā lietotne MOL Bubi^[20] nodrošina reāllaika informāciju kartes par to, kāds ir *stacijās pieejamo Bubi velosipēdu skaits*.

Kopenhāgenas jaunākā velosipēdu koplietošanas shēma iet vēl soli tālāk: visi velosipēdi ir aprīkoti ar skārienjūtīgu planšetdatoru, kas atrodas uz velosipēda stūres.^[21] Planšetdators lietotājus informē par nomas stacijām, kā arī sniedz GPS navigācijas atbalstu, atvieglo maksājumu veikšanu un palīdz noteikt interesējošo vietu lokāciju Dānijas galvaspilsētā. Briselē reāllaika informācija par velosipēdu pieejamību tuvākajās nomas novietnēs tiek sniegta uz tā sauktajām “cyclodispos” — ielu zīmēm, kas sniedz cilvēkiem norādes arī par tuvākajām *Villo* stacijām^[22].

Riteņbraukšanai svarīgais MaaS

Arvien lielāks skaits multimodālo ceļojumu plānotāju mudina izmantot velosipēdu koplietošanu. *Métropole de Lyon* ir izstrādājusi rīku ONLYMOOV.^[23] Tas lietotājiem parāda ātrāko maršrutu līdz galamērķim, informāciju par koplietoto velosipēdu pieejamību un labākajiem veloceliņiem. Šis rīks ņem vērā arī citus transporta veidus un sniedz atjauninātu informāciju par satiksmi, automašīnu un velosipēdu stāvvietu pieejamību, kā arī reāllaika datus par vietējā metro un

[13] Vélib': <http://en.velib.paris.fr/How-it-works/Stations>

[14] BikeMi: <https://www.bikemi.com/en/homepage.aspx>

[15] BiciMAD: <https://www.accessiblemadrid.com/en/blog/bicimad-public-bike-rental-service-madrid>

[16] Eltis gadījuma izpēte, 2014. gads (<http://bit.ly/2lGwqmm>)

[17] Cyclelogistics: <http://cyclelogistics.eu/>

[18] Cycling Without Age: <http://cyclingwithoutage.org/>

[19] Posti — pakalpojums vecāka gadagājuma cilvēkiem: <http://bit.ly/2mjNT18>

[20] MOL Bubi tīmekļa vietne: <https://molbubi.bkk.hu/>

[21] Kopenhāgenas oficiālā tūrisma tīmekļa vietne: <http://bit.ly/1s1yoZm>

[22] Villo, FAQ: <http://bit.ly/2kPbckT>

[23] ONLYMOOV: <https://www.onlymoov.com/>

tramvaju kustības laikiem un automašīnu koplietošanas iespējām. Whim lietotne^[24] Helsinkos nodrošina vēl vairāk: tā vienā lietotnē apvieno ceļojuma plānošanas, maršruta noteikšanas un biļešu iegādes funkciju dažādiem transporta veidiem.

Dažās pilsētās vienota karte sniedz piekļuvi koplietotiem velosipēdiem, sabiedriskajam transportam un citiem mobilitātes pakalpojumiem. Tādējādi riteņbraukšanai tiek atvēlēta galvenā vieta pilsētu mobilitātes veidu ķēdē un velosipēdu koplietošana pilsētu teritorijās tiek iekļauta koncepcijā “mobilitāte kā pakalpojums” (MaaS). Piemēram, Tulūzā iedzīvotāji izmanto Pastel karti, kas sniedz piekļuvi sabiedriskā transporta tīklam, kā arī pilsētas velosipēdu un automašīnu koplietošanas sistēmām^[25].

Automašīnu koplietošana

Automašīnu koplietošana, iespējams, ir izplatītākā koplietotās mobilitātes forma. Tās pamatprincips ir ļoti vienkāršs: tā vietā, lai iegādātos, uzturētu un turētu īpašumā automašīnu, cilvēki to var rezervēt nepieciešamajam braucienam. Iespējamie ieguvumi izmaksu (lietotājam) un telpas izmantojuma (sabiedrībai) ziņā ir milzīgi, jo privātpersonām piederošās automašīnas vidēji 95 % laika ir novietotas stāvvietās^[26].

Cīrihe bija pirmā pilsēta Eiropā, kas 1947. gadā izveidoja automašīnu koplietošanas shēmu. Kopš 20. gadsimta astoņdesmitajiem gadiem tirgus ir attīstījies un mūsdienās Šveice un Vācija ir vadošās valstis šajā jomā.^[27] Vairākās pilsētās automašīnu koplietošanas uzņēmumi sākotnēji piedāvāja automašīnas tikai īsiem laika periodiem. Tā tas bija pirmo divu Šveices uzņēmumu gadījumā, kas sāka darbību 1987. gadā un kopš tā laika ir apvienojušies (šo uzņēmumu tagad sauc Mobility Switzerland^[28]). Vācijā gadu vēlāk — 1988. gadā — tika izveidots uzņēmums StattAuto Berlin. Patlaban vairāk nekā 500 Vācijas pilsētās darbojas vismaz viena automašīnu koplietošanas shēma.^[29]

Ekoloģiski tīrākas automašīnu koplietošanas shēmas

Automašīnu koplietošanas shēmas ātri vien iekļāva sevī jaunus ekoloģiski tīrus un/vai viedus komponentus. Larošela 1999. gadā ieviesa elektrisko automobiļu koplietošanas shēmu Liselec. Lai mazinātu piesārņojošās emisijas, pašvaldība nodrošināja 50 koplietojamus elektriskos automobiļus.^[30] Tagad vairākas pilsētas ir ieviesušas elektrisko automobiļu koplietošanas pakalpojumus, tostarp Autolib' Parīzē. Autolib' sāka darboties 2011. gadā un 2016. gadā tā reģistrēto klientu skaits bija iespaidīgi pieaudzis, sasniedzot 130 000. Autolib' autoparku veido 4 000 elektrisko automobiļu.^[31] Vairākās Zviedrijas pilsētās darbojas automašīnu koplietošanas shēma Sunrise, un tā piedāvā ar dažādām degvielām, tostarp saspiestu dabasgāzi (CNG), darbināmus transportlīdzekļus.^[32]

[24] Whim lietotne: <http://whimapp.com/fi-en/>

[25] Tisséo, Pastel karte (<http://bit.ly/2l4sUPx>)

[26] Inovatīva autostāvvietu izmantošana, 2013. gads, Donald Shoup demonstrējums (<http://bit.ly/1pWDIQp>)

[27] Millard-Ball et al., 2005, *TCRP Report. Car sharing: Where and how it succeeds* (<http://bit.ly/2ksDWMm>)

[28] Mobility Switzerland: <http://bit.ly/2kG4PgZ>

[29] Carsharing-news.de (<http://www.carsharing-news.de/carsharing/>)

[30] Eltis gadījuma izpēte, 2014. gads, *Automašīnu koplietošana Larošelā* (<http://bit.ly/2kLUcvK>)

[31] 2016. gada novembra ziņojums par Autolib' darbību (franču valodā): <http://bit.ly/2ILGwz7>

[32] CNG Europe: <http://bit.ly/2kmyWxT> un Sunrise (zviedru valodā): <http://bit.ly/2ksTOyW>

...un viedākas automašīnu koplietošanas shēmas

Papildus uzlabojumiem transportlīdzekļu emisiju jomā šajā tirgū ir parādījušies arī jauni IKT rīki. Tie ir snieguši iespēju ieviest elastīgas automašīnu koplietošanas sistēmas, kas darbojas bez īpašām pieņemšanas un nodošanas stacijām. Elastīgas sistēmas sniedz autovadītājiem iespēju atstāt automašīnu galamērķī. Pateicoties milzīgajai viedtālrunu izplatībai un specializētu lietotāju izstrādei, reģistrētie klienti var ērti noteikt tuvākās autoparka automašīnas atrašanās vietu un pēc tam atstāt to sasniegtajā galamērķī. Šie ITS rīki arī atvieglo maksājumu veikšanu un piekļuvi informācijai. Šādas elastīgās automašīnu koplietošanas shēmas darbojas Amsterdamā, Romā, Madridē, Vīnē un Berlīnē^[33]. Osnabrukā darbojas paralēlas sistēmas,^[34] kas nodrošina uz stacijām balstītus automašīnu koplietošanas pakalpojumus (stat>k), kā arī elastīgus pakalpojumus (flow>k).

Automašīnu koplietošanas atvasinājumi

Atsevišķas shēmas sniedz lietotājiem iespēju koplietot pilsētu kravas transportlīdzekļus, piemēram, vieglos autofurgonus vai kravas velosipēdus. Privātpersonām parasti nepieder šāda veida transportlīdzekļi, taču tie dažkārt ir nepieciešami (piemēram, veicot remontdarbus, mainot dzīvesvietu utt.). 2016. gada novembrī Francijas Ildefransas reģionā un Parīzē sāka darboties *VULE partagés* izmēģinājuma projekts, kas sniedz iespēju "Parīzes amatniekiem un tirgotājiem koplietot vieglos kravas automobiļus."^[35]

Vēl viena pieeja pilsētas kravas pārvadājumiem ir kolektīvo piegādes pakalpojumu izmantošana. Tā ir vienādranga sistēma, kas nodrošina saziņu starp cilvēkiem un (jebkādu kravas transportlīdzekļu) vadītājiem. Autovadītājs piedāvā savus pakalpojumus vairākiem klientiem ar līdzīgām vajadzībām. Šādas sistēmas piemērs ir uzņēmums Hitch^[36], kas var darboties jebkurā pilsētā, kur sakrīt pieprasījuma un piedāvājuma iespējas.

Motorolleru koplietošanas shēmas nodrošina divriteņu mehānisko transportlīdzekļu autoparku. Šie transportlīdzekļi var būt darbināmi ar alternatīvām degvielām un pieejami elastīgu pakalpojumu veidā. Elastīgā elektrisko motorolleru koplietošanas shēma YUGO Barselonā^[37] apvieno sevī visus trīs pilsētu mobilitātes aspektus, proti, tā ir ekoloģiski tīra, vieda un koplietota.

Privāto automašīnu alternatīva izmantošana

Koplietoti taksometri un maršruta autobusi: ceļā uz automatizāciju?

Taksometru pakalpojumi, kurus iespējams rezervēt, izmantojot specializētu platformu, ir jauna parādība. Iespējams, populārākais piemērs ir Uber, tomēr darbojas arī vairāki citi koplietotu taksometru dienesti, kuru mērķis ir nodrošināt saziņu starp cilvēkiem, kuru maršruti pārklājas. Plašais viedtālrunu, ģeogrāfisko informācijas sistēmu (GIS) un globālās pozicionēšanas sistēmu (GPS) izmantojums sniedz iespēju nodrošināt saziņu starp autovadītājiem un pasažieriem

[33] Car2Go: <https://www.car2go.com/>

[34] flow>k un stat>k (vācu valodā): <https://www.stadtteilauto.info/>

[35] VULE partagés eksperiments: <http://clem-e.com/en/vule>

[36] Hitch tīmekļa vietne: <http://www.hitchit.co/>

[37] YUGO tīmekļa vietne: <https://www.getyugo.com/>

ar vienādām vajadzībām. Šo koncepciju sauc arī par kolektīvu braucienu izmantošanu: lietotāji rezervē braucienus, izmantojot platformu un veic maksājumus ar vienkāršotas vārtejas starpniecību.

Arī mikroautobusu vai maršruta mikroautobusu pārvadājumu veicēji var nodrošināt koplietotas mobilitātes elementus. Automatizācijas un S-ITS izmantošanas rezultātā ir radušās jaunas pieejas un pakalpojumi, piemēram, "roboti taksometri" vai automatizēti maršruta mikroautobusi. Capelle aan den IJssel pilsētā netālu no Roterdamas uzņēmums 2getthere piedāvā elektriskus un automatizētus maršruta mikroautobusus Rivium uzņēmējdarbības parkā^[38]. Šie maršruta mikroautobusi nodrošina pakalpojumus pēc pieprasījuma, pārvadājot 500 pasažierus stundā starp noteiktām pieturām. Eiropas CityMobil2 projekta ietvaros Lozannā EPFL universitātes rajonā ir ierosināts nodrošināt līdzīgus pēc pieprasījuma sniegtus pakalpojumus^[39], izmantojot specializētu mobilā tālrūpa lietotni.

Kopīgi braucieni: kad mobilitāte iet rokrokā ar socializēšanos

Kopīgi braucieni, ko dēvē arī par automašīnu koplietošanu, nozīmē arī to, ka pasažieriem koplietojot transportlīdzekļus, samazinās kopējās izmaksas. Šāda pakalpojuma nodrošināšanai ir vajadzīga platforma, kurā tiek apkopota informācija par autovadītāju un pasažieru galamērķiem. Kopīgi braucieni uzlabo transportlīdzekļu noslodzes rādītājus un samazina emisiju apjomu uz vienu iedzīvotāju. Aplēses liecina, ka 85 % gadījumu svārstsatiksme braucienus veic tikai autovadītājs, automašīnā neesot nevienam citam pasažierim.

Blablacar^[40] sekmes liecina par to, ka kopīgi braucieni ir kļuvuši par populāru starppilsētu satiksme veidu. Automašīnu koplietošanu var pielāgot arī ikdienas braucienu vajadzībām, piemēram, no lieliem dzīvojamajiem rajoniem uz svarīgiem tirdzniecības vai rūpniecības rajoniem. Automašīnu koplietošana ar kolēģiem vai studiju biedriem arī sniedz labu iespēju socializēties un ieviest saskarsmes un izklaides elementus ikdienas pārvietošanās paradumos. Eiropas projekta CHUMS ietvaros īstenotā pieeja ir automašīnu koplietošana studiju un darba vajadzībām.^[41] Piemēram, Krajovā tika veikta aptauja, kurā piedalījās 10 850 cilvēku, kas regulāri pārvietojas ar transportlīdzekļiem. Šī aptauja apliecināja, ka automašīnu koplietošanas popularizēšanas un īstenošanas pasākumu rezultātā mēroto kilometru skaits ir sarucis par gandrīz 65 000 kilometru gadā, tādējādi samazinot CO₂ emisiju apjomu par 11 tonnām gadā.^[42]

Papildu iespēja: autostāvvietu koplietošana

Lai gan transportlīdzekļu koplietošana daudzās pilsētās kļūst arvien populārāka, tradicionālās koplietotās mobilitātes iespējas sāk papildināt autostāvvietu koplietošana, jo īpaši automašīnu īpašnieku vidū. Šāda veida pakalpojumi paredz sadarbību starp automašīnu un autostāvvietu īpašniekiem. Abas puses var abonēt pakalpojumu un lejupielādēt lietotni, kas autovadītājiem sniedz informāciju par tuvākās brīvās autostāvvietas atrašanās vietu. Maksājums tiek veikts nepastarpināti, izmantojot tiešsaistes rīku. Florences pašvaldība popularizē šādu lietotni (piemēram, Sparky^[43] ^[44]) izmantošanu. Tās veicina sastrēgumu un piesārņojuma samazināšanos, kā arī efektīvu telpas izmantojumu.

[38] 2getthere tīmekļa vietne, Operation's tīmekļa vietne: <http://bit.ly/2dpp96s>

[39] CityMobil2 tīmekļa vietne, Lozannas eksperimenta tīmekļa vietne: <http://bit.ly/2kGxiTS>

[40] Blablacar tīmekļa vietne: <https://www.blablacar.com/>

[41] CHUMS tīmekļa vietne: <http://chums-carpooling.eu/>

[42] CHUMS projekts, 2016. gads, CHUMS pasākumu ietekme (<http://bit.ly/2kPoi1m>)

[43] Firenze Sostenibile tīmekļa vietne:

<http://www.firenzesostenibile.com/car-sharing-mobilita-sostenibile/>

[44] Sparky tīmekļa vietne: <http://www.sparky.club/>

KĀ SĀKT KAMPAŅU?

Sāciet ar vadmotīva analīzi, aplūkojot, ko tas ietver, un nosakot tēmu, kas ir piemērota jūsu pilsētai un valstij. Par prioritārām nosakiet jau pastāvošās paraugprakses. Varat aplūkot to, kā šīs prakses varētu paplašināt vai pilnveidot, un tad izplānojat izmaiņas, kas veicamas to uzlabošanai. Formulējiet savu plānu un nosakiet SMART (*Specific, Measurable, Assignable, Realistic and Time-related* — konkrētus, izmēramus, deleģējamus, reālistiskus un ar laiku saistītus) mērķus.

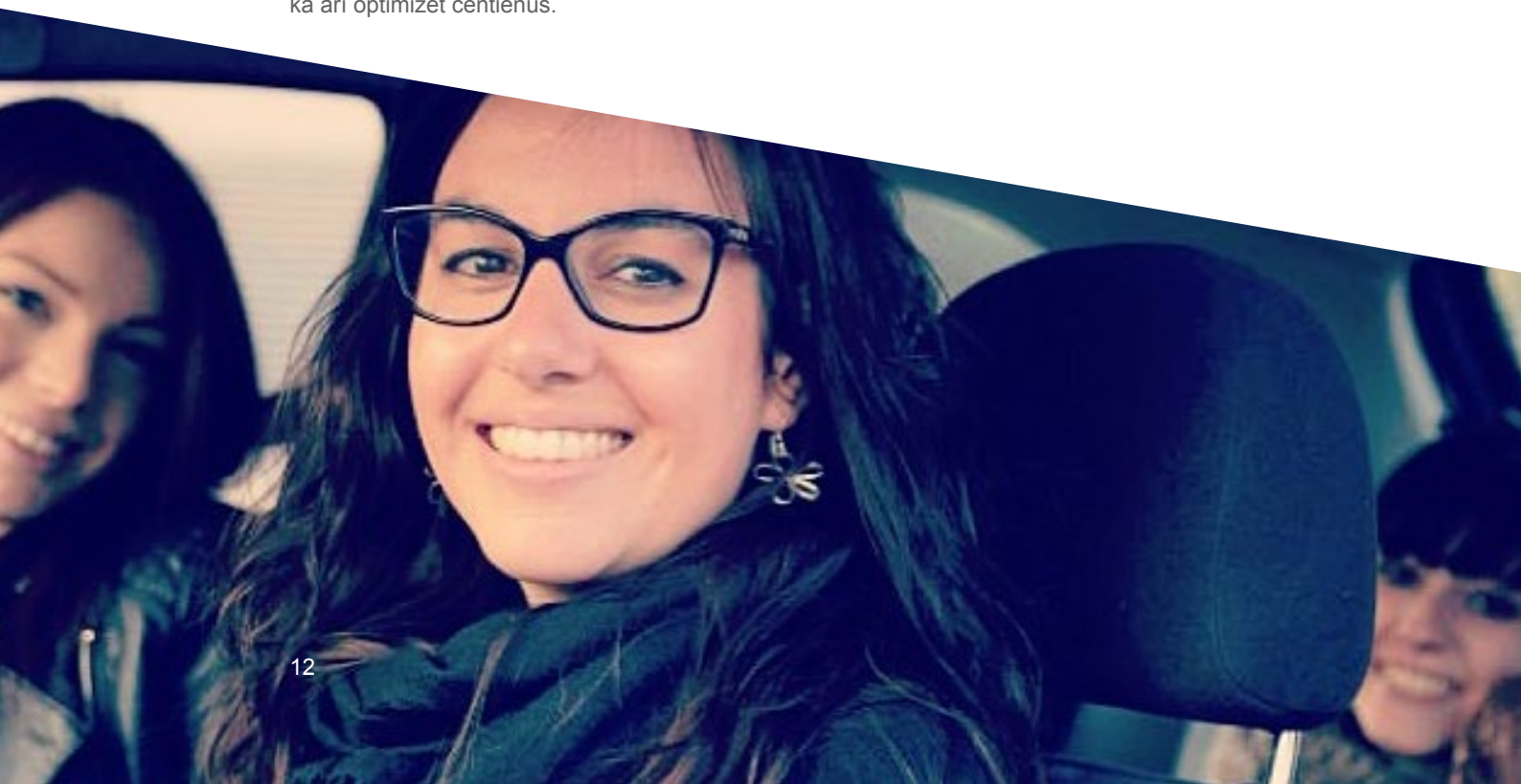
Nodrošiniet politisko atbalstu. Ja jums neizdodas savu pārvaldes iestādi ieinteresēt jautājumā par ekoloģiski tīru, koplietotu un viedu mobilitāti (iespējams, pašvaldības pārstāvji uzskata, ka šis jautājums jūsu pilsētai nav aktuāls), lūdziet savas valsts koordinatoriem nosūtīt atbalsta vēstuli.

Savos vēstījumos neesiet pārlieku vispārīgs un negatīvs. Lai gan ceļu pilnīga atbrīvošana no privātajām un kravas automašīnām, un citiem transportlīdzekļiem nolūkā mazināt privāto motorizēto transportlīdzekļu negatīvo ekonomisko ietekmi ir nereālistisks sapnis, mēs noteikti varam pievērst sabiedrības un uzņēmumu uzmanību tam, ka ir dažādas pārvietošanās un preču pārvadāšanas iespējas. Pamatojieties uz dokumentiem un zināšanām, kas ir pieejamas www.mobilityweek.eu

Apkopojiet pierādījumus. Apkopojiet faktus un rādītājus, kas liecina par labu ekoloģiski tīrai, koplietotai un viedai mobilitātei jūsu pilsētā un/vai valstī. Izmantojiet šos faktus un datus kā pierādījumu, lai uzsvērtu savus vēstījumus dažādām mērķauditorijām.

Dibiniet efektīvas partnerības. Apdomājiet savas kampaņas plānu un tās mērķus. Nosakiet, kuras grupas ir vispiemērotākās, lai kampaņu padarītu atraktīvu un aktuālu iespējami lielākam skaitam cilvēku. Iesaistiet šīs grupas! Vajadzīgs eksperta padoms? Vēlreiz aplūkojiet savas kampaņas plānu. Vai tas ir vērsts uz koplietotu mobilitāti? Iesaistiet privātā un/vai publiskā sektora dalībniekus. Vai tas ir vērsts uz koplietotu mobilitāti? Sazinieties ar vietējām NVO. Vai tajā ir uzsvērti viedi mobilitātes rīki? Aiciniet jums pievienoties zinātniekus un ITS uzņēmumus.

Balstieties uz esošajām iniciatīvām. Noteikti ir vairākas jau sāktas vietējas, reģionālas vai valsts līmeņa iniciatīvas, kas tā vai citādi ir saistītas ar jūsu kampaņas tematu. Pielāgošanās šīm iniciatīvām var nodrošināt lielāku ietekmi jums un plašāku mērķauditoriju jūsu vēstījumam, kā arī optimizēt centienus.

KĀDUS PASĀKUMUS VAR ORGANIZĒT?

Kad kampaņas stratēģija ir izstrādāta, jums būs jāstrādā pie taktikas. Izstrādāji pasākumus, kas piesaistīs uzmanību mērķiem, ko vēlaties panākt. Turpmāk ir minētas dažas idejas pasākumiem, kurus jūs varētu īstenot EIROPASMOBILITĀTESNEDĒĻĀ.

Diena bez auto

- “Diena bez auto” 22. septembrī ir izcils iemesls eksperimentēt ar jauniem satiksmes modeļiem un ilgtspējīgu transportu. Daudzas pilsētas šo iespēju izmanto, lai uz dienu izveidotu ekoloģiskas un gājēju zonas, un atbrīvotajā sabiedriskajā telpā organizētu lielus brīv dabas pasākumus. Tā kā 22. septembris 2017. gadā ir piektdiena, jūs varētu izstrādāt alternatīvu piedāvājumu transporta lietotājiem, aicinot viņus bez maksas izmēģināt kādas no jūsu pilsētā pieejamajām mobilitātes koplietošanas shēmām.
- Parādiet iedzīvotājiem, kā izskatās pilsētas centrs bez automašīnām. Pārlieciniet cilvēkus atstāt automašīnas mājās biežāk nekā reizi gadā. Ieviesiet svētdienas bez auto. Daudzas pilsētas, pateicoties šāda veida pasākumiem, ir panākušas gaisa piesārņojuma mazināšanos.

Koplietota mobilitāte

- Ja jūsu pilsētā pastāv automašīnu koplietošanas un/vai velosipēdu koplietošanas shēma, iesaistiet uzņēmumu(-s) un informējiet sabiedrību par to piedāvājumu. Ierosiniet tīpašu mēneša piedāvājumu septembrim vai vismaz nedēļai.
- Ja jūsu pilsētā nepastāv velosipēdu koplietošanas shēma, ir pienācis brīdis tādu ieviest — vismaz uz laiku. Ar vietējo organizāciju un NVO palīdzību izveidojiet pilsētā vairākas stacijas un ļaujiet cilvēkiem aizņemt velosipēdus un pārvietoties ar tiem no vienas stacijas līdz nākamajai.
- Izveidojiet tiešsaistes informācijas apmaiņas platformu, ar kuras palīdzību cilvēki var iznomāt vai aizņemt ekoloģiski tīrus transportlīdzekļus vai aksesuārus, piemēram, velosipēdus, bērnu skrejriteņus, skritul dēļus, bērnu ratiņus vai mugursomas, kā arī viedās mobilitātes ierīces, kurās ir uzstādīts, piemēram, GPS. Labs Luksemburgā īstenots piemērs ir Ding-Dong. Plašāka informācija pieejama <http://dingdong.lu>
- Ieviesiet ar kājāmīšanu saistītas aktivitātes un popularizējiet to kā koplietotas mobilitātes formu. Izveidojiet platformu, kurā cilvēki var brīvprātīgi pieteikties pastaigām ar citiem cilvēkiem (piemēram, vecāka gadagājuma cilvēkiem, bērniem utt.). Šādu pakalpojumu (kas, starp citu, ir par maksu) piedāvā valsts pasta uzņēmums Somijā ^[45]. Šo koncepciju iespējams pieļāgot arī kravas velosipēdiem, sniedzot vecāka gadagājuma cilvēkiem iespēju rezervēt braucienu. Dānijas organizācija “Riteņbraukšana bez vecuma ierobežojumiem” (Cycling Without Age) piedāvā šādu pakalpojumu vairākās Eiropas valstīs: <http://cyclingwithoutage.org>

[45] Posti (somu valodā): http://www.posti.fi/private-news/tiedotteet/2016/20161125_ulkoilukaveri.html
vai BBC raksts (angļu valodā): <http://www.bbc.com/news/blogs-news-from-elsewhere-38105231>

- Organizējiet informatīvas sanāksmes, lai popularizētu koplietotas mobilitātes veidus, tostarp velosipēdu un automašīnu koplietošanu. Informējiet sabiedrību, ka vairumā gadījumu šāds risinājums privātpersonām ir lētāks un pozitīvi ietekmē vidi. Lai sniegtu piemērus, izmantojiet tematiskajās pamatnostādnēs sniegtos datus.
- Organizējiet sacensības starp darbavietām un pilsētu rajoniem, aicinot komandas vai personas sacensties par titulu “labākais braucienu biedrs”. Katru reizi, kad persona izmanto koplietotu pārvietošanās veidu, nevis tradicionālo transportu, tiek piešķirti punkti. Izmantojiet savos pasākumos spēļu elementus.
- Iesaistiet savā kampaņā darba ņēmējus, skolēnus un studentus, popularizējot automašīnu vai riteņbraukšanu koplietošanu uz darbavietu vai skolu. Papildus ekoloģiski tīras mobilitātes veicināšanai šādas kampaņas arī stiprina sociālās saiknes starp kolēģiem un skolas biedriem. Labu piemēru sniedz Reģionālais vides centrs (REC), kas ir izveidojis specializētu tīmekļa vietni kopīgu braucienu organizēšanai uz darba vietu un mājup: <https://tmt.rec.org/carpool.php>
- Organizējiet fotokonkursus, izmantojot sociālos plašsaziņas līdzekļus, kur cilvēki var dalīties ar savu koplietotās mobilitātes braucienu fotoattēliem.

Vieda mobilitāte

- Popularizējiet savas pilsētas viedos braucienu plānotājus un citas viedas mobilitātes platformas internetā. Palīdziet cilvēkiem veikt piemērotākās izvēles ikdienas braucieniem.
- Izmantojiet pasākumu nedēļu kā iespēju apkopot informāciju par iedzīvotāju vajadzībām un vēlmēm saistībā ar mobilitātes lietotņu izstrādi vai uzlabošanu, piemēram, attiecībā uz reāllaika informāciju par satiksmi, velosipēdu koplietošanas shēmām, braucienu plānotājiem utt. Sadarbojieties ar vietējiem IT inženieriem.
- Organizējiet pasākumus skolās, kurās 10 līdz 18 gadus veci skolēni apspriež savus mobilitātes paradumus un to, ko patiesībā nozīmē koplietota, ekoloģiski tīra un vieda mobilitāte. Uzsvāru varat likt uz “nākotnes mobilitāti” un to, kā skolēni iedomājas mobilitāti savā pilsētā turpmākajos gados. Sarunās aktualizējiet tādos tematus kā automatizācija un S-ITS.
- Izmantojot sociālos plašsaziņas līdzekļus vai specializētas lietotnes, informējiet cilvēkus par jūsu pilsētā pieejamiem ekoloģiski tīriem, koplietotiem un viediem transporta veidiem.

Ekoloģiski tīra mobilitāte

- Atalgojiet ilgtspējīgu transporta veidu lietotājus (piemēram, gājējus vai riteņbraucējus), uzaicinot viņus uz tīrām brokastīm, kas ir organizētas jūsu pilsētas centrālajā pulcēšanās vietā. Koplietoto velosipēdu lietotājus varat uzaicināt, izmantojot vietējo mobilo lietotni vai tiešsaistes platformu.
- Uzņemiet fotoattēlu sēriju, lai parādītu, cik daudz vietas cilvēki jūsu pilsētā aizņem, pārvietojoties ar automašīnu, un salīdziniet to ar vietu, ko aizņem tikpat liels skaits riteņbraucēju un sabiedriskā transporta lietotāju. Tādējādi visi uzskatāmi varēs redzēt ekoloģiski tīru mobilitātes veidu sniegtās priekšrocības.

- Sniedziet iespēju cilvēkiem koplietot autostāvvietas vai izplānojiet citus ielas stāvvietu izmantojuma veidus (piemēram, dārzi, rotaļu laukumi utt.). Iepazīstieties ar Nīderlandes laimīgo ielu iniciatīvu <http://happystreets.nl/parking-day>
- Cilvēkiem ne vienmēr ir vajadzīga automašīna vai furgons, lai pārvadātu savas lietas. Uzlabojiet sabiedrības informētību par (koplietotu) kravas velosipēdu izmantošanu un koplietotiem furgoniem (ja tādi ir pieejami), organizējot demonstrējumus un informatīvas sanāksmes, kurās varat parādīt to, cik daudz lietu iespējams pārvietot ar kravas velosipēdu un cik vienkārši ir rezervēt furgonu.
- Piesārņojums un troksnis ir reālas problēmas: organizējiet sociālo plašsaziņas līdzekļu kampaņu, lai EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDĒĻĀ un “dienā bez auto” informētu cilvēkus par piesārņojuma un/vai trokšņa līmeni jūsu pilsētā. Izmantojiet speciālo aparāturu, lai izmēritu piesārņojumu un troksni, tādējādi pamatojot savu vēstījumu. Visbiedzot — iedvesmojieties no saviem Eiropas Parlamenta deputātiem.^[46]

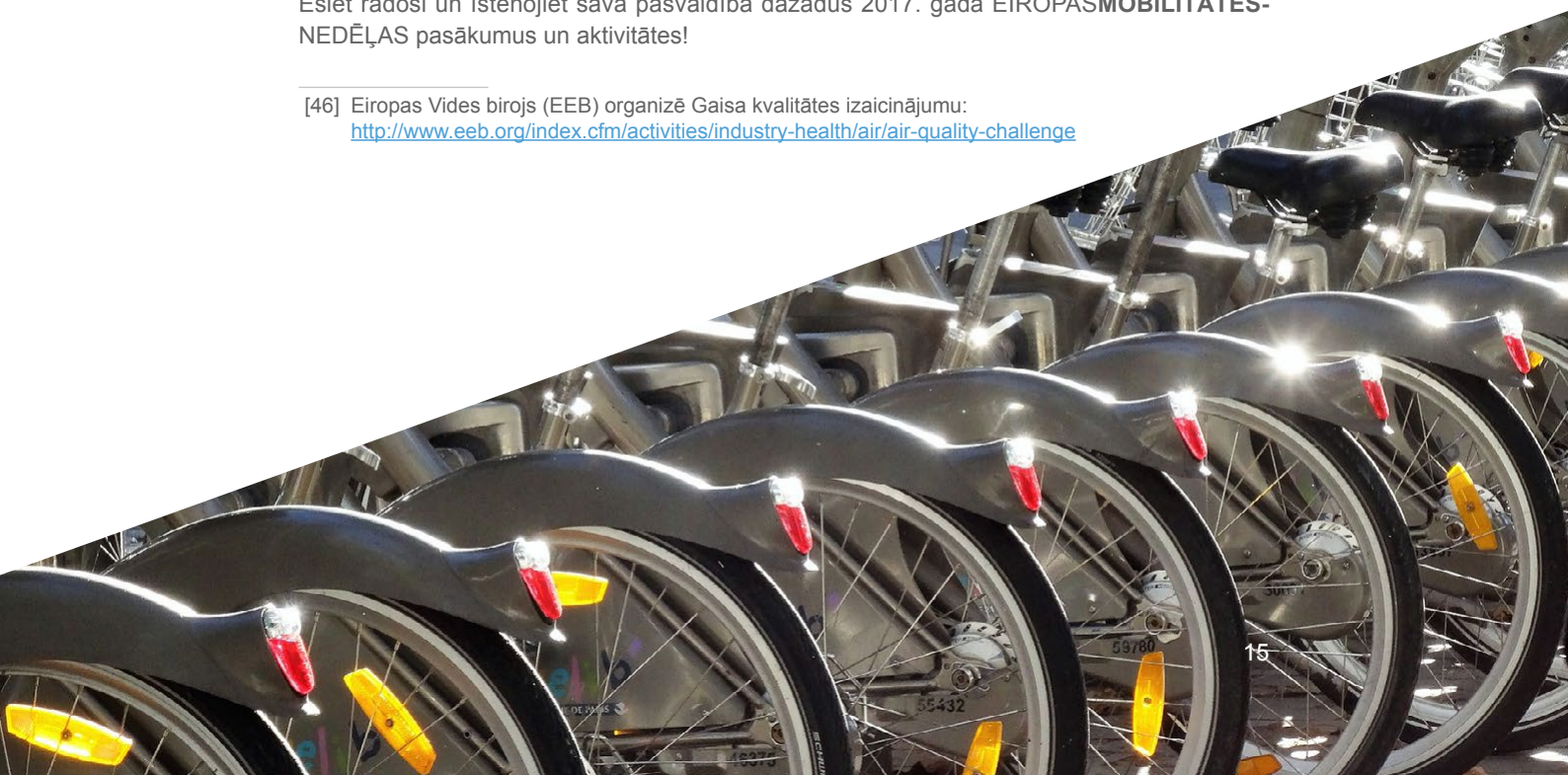
Neatkarīgi no tā, kas šogad notiks jūsu pašvaldībā, jums noteikti...

- Sava programma un pasākumi jāreģistrē www.mobilityweek.eu
- Jāpievienojas citām Eiropas pilsētām, kas 22. septembrī organizē “Dienu bez auto”, rīkojot vērienīgus publiskos pasākumus. Sāciet plānošanu laikus! Ielu slēgšana satiksmei var būt saistīta ar daudzām birokrātiskām procedūrām.
- Jāspiež “Patīk” EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDĒĻAS sociālajā tīmekļa vietnē “Facebook” un jāseko @mobilityweek sociālajā portālā Twitter. Jānoskatās kampaņas video mūsu YouTube kanālā.
- Konsekventi jāievēro kampaņas vizuālās pamatnostādnes un jāizmanto Eiropas Savienības emblēma.
- Jāpopularizē #mobilityweek savos sociālajos tīklos un komunikācijas materiālos.

Šīs ir tikai dažas idejas jūsu pasākumiem. EIROPAS**MOBILITĀTES**NEDĒĻAS rokasgrāmatā, kuru iespējams lejupielādēt tīmekļa vietnē www.mobilityweek.eu sadaļā “**Noderīgi resursi**”, ir paskaidrotas prasības dalībai un sniegtas vispārīgas idejas pasākumiem un aktivitātēm, kas nav saistītas ar šī gada vadmotīvu.

Esiet radoši un īstenojiet savā pašvaldībā dažādus 2017. gada EIROPAS**MOBILITĀTES**-NEDĒĻAS pasākumus un aktivitātes!

[46] Eiropas Vides birojs (EEB) organizē Gaisa kvalitātes izaicinājumu: <http://www.eeb.org/index.cfm/activities/industry-health/air/air-quality-challenge>

RESOURCES

European Union documents

European Directive 2014/94/EU of 22 October 2014 on the deployment of alternative fuels infrastructure: <http://bit.ly/2l3ULxG>

European Commission communications:

- A European agenda for the collaborative economy (2016): <http://bit.ly/2cFpEKq>
- A European strategy on Cooperative Intelligent Transport Systems, a milestone towards cooperative, connected and automated mobility (2016):
<http://bit.ly/2gFjAC9>
- A European Strategy for Low-Emission Mobility (2016): <http://bit.ly/2lzJXJl>

European Commission – Mobility and Transport portal:

http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm

European Commission webpage on Clean transport, Urban transport:

http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility_en

European Commission webpage on Intelligent Transport Systems (ITS):

https://ec.europa.eu/transport/themes/its_en

European Commission webpage on cycling and walking:

http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility/urban_mobility_actions/cycling-walking_en.htm

European Commission – Climate action:

https://ec.europa.eu/clima/policies/transport_en

European Environment Agency: <http://www.eea.europa.eu/>

- 2016, EEA Signals 2016 – Towards green and smart mobility:
<http://www.eea.europa.eu/publications/signals-2016>

EU projects and initiatives

CIVITAS: www.civitas.eu

- CIVITAS webpage on car pooling:
<http://www.civitas.eu/car-independent/car-pooling>
- CIVITAS webpage on car sharing:
<http://www.civitas.eu/car-independent/car-sharing>
- CIVITAS webpage on bike sharing:
<http://www.civitas.eu/car-independent/bike-sharing>
- CIVITAS Policy Note: Smart choices for cities. Cities towards Mobility 2.0: connect, share and go!: <http://www.civitas.eu/content/civitas-policy-note-smart-choices-cities-cities-towards-mobility-20-connect-share-and-go-en>
- CIVITAS insight, Mobility-as-a-Service: A new transport model:
<http://civitas.eu/content/civitas-insight-18-mobility-service-new-transport-model>

Eltis: www.eltis.org

- Eltis case study, 2014, Car sharing in La Rochelle:
<http://www.eltis.org/discover/case-studies/car-sharing-la-rochelle>
- Eltis case study, 2014, Public cargo bike sharing in Ghent:
<http://www.eltis.org/discover/case-studies/public-cargo-bike-sharing-ghent-belgium>

CityMobil2:

www.citymobil2.eu

- CityMobil2, Lausanne pilot's webpage:
<http://www.citymobil2.eu/en/City-activities/Large-Scale-Demonstration/West-Lausanne-region/>

CHUMS:

<http://chums-carpooling.eu/>

- CHUMS project, 2016, Impacts of CHUMS measures:
<http://chums-carpooling.eu/wp-content/uploads/2016/10/CHUMS%20D4.2.pdf>

Studies and reports

Millard-Ball *et al.*, 2005, TCRP Report. *Car sharing: Where and how it succeeds*
(http://www.communauto.com/images/tcrp_rpt_108_execsumm.pdf)

OECD International Transport Forum, 2016, *Shared Mobility. Innovation for Liveable Cities*
(<http://bit.ly/29i2ebD>)

Reinventing parking website, 2013, demonstration by Donald Shoup
(<http://bit.ly/1pWDIQp>)

Roland Berger Strategy Consultants GmbH, 2014, *Shared Mobility. How new businesses are rewriting the rules of the private transportation game*
(http://www.rolandberger.com/media/pdf/Roland_Berger_TAB_Shared_Mobility_20140716.pdf)

Organisations and specialised media

ECF (European Cyclists' Federation):

<https://ecf.com>

- Platform for European Bicycle Sharing & Systems:
<https://ecf.com/community/platform-european-bicycle-sharing-systems-pebss>

WOCOMOCO platform:

www.wocomoco.ch/en

- Information centre:
<http://www.wocomoco.org/en/infothek/index.php>

Carsharing-news.de:

<http://www.carsharing-news.de/carsharing/>

CNG Europe:

<http://cngeurope.com>

- Article on car sharing:
<http://cngeurope.com/westport-delivers-first-2016-volvo-v60-bi-fuel-cars/>

Bike Share Map:

<http://bikes.oobrien.com/global.php>

Specialised companies and service providers

Autolib':

<https://www.autolib.eu/en/>

– November 2016 Autolib' activity report (in French):

<http://bit.ly/2ILGwz7>

BiciMAD:

<https://www.accessiblemadrid.com/en/blog/bicimad-public-bike-rental-service-madrid>

BikeMi:

<https://www.bikemi.com/en/homepage.aspx>

Blablacar:

<https://www.blablacar.com/>

Car2Go:

<https://www.car2go.com/>

Copenhagen bike sharing description:

<http://www.visitcopenhagen.com/copenhagen/copenhagen-city-bike-gdk495345>

Cycling Without Age:

<http://cyclingwithoutage.org/>

DingDong platform:

<http://dingdong.lu/>

Firenze Sostenibile:

<http://www.firenzesostenibile.com/car-sharing-mobilita-sostenibile/>

flow>k and stat>k:

<https://www.stadtteilauto.info/>

Mobility Switzerland:

<https://www.mobility.ch/en/private-customers/>

MOL Bubi:

<https://molbubi.bkk.hu/>

ONLYMOOV:

<https://www.onlymoov.com/>

Posti (Finnish):

<http://www.posti.fi>

– Service to older people:

http://www.posti.fi/private-news/tiedotteet/2016/20161125_ulkoilukaveri.html

REC, internal webpage for shared mobility:

<https://tmt.rec.org/carpool.php>

Sparky:

<http://www.sparky.club/>

Sunrise:

<https://www.sunfleet.com/vara-bilmodeller/>

Tisséo:

<http://www.tisseo.fr/>

– Pastel Card:

<http://www.tisseo.fr/les-tarifs/obtenir-une-carte-pastel>

Velib':

<http://en.velib.paris.fr>

– Overview of Velib's stations:

<http://en.velib.paris.fr/How-it-works/Stations>

Villo:

<http://en.villo.be/>

– FAQ:

[http://en.villo.be/How-does-it-work/FAQ/Service-and-Use/\(offset\)/#faq5](http://en.villo.be/How-does-it-work/FAQ/Service-and-Use/(offset)/#faq5)

VULe partagés pilot:

<http://clem-e.com/en/vule>

Whim:

<http://whimapp.com/fi-en/>

YUGO:

<https://www.getyugo.com/>

2getthere:

<http://www.2getthere.eu/>

– Rivium:

<http://www.2getthere.eu/projects/rivium-grt/>

Photographs (pages):

4 <http://www.citymobil2.eu/en/City-activities/Large-Scale-Demonstration/West-Lausanne-region/>
(©CityMobil2 and EPFL – École Polytechnique Fédérale de Lausanne)

7 Bubi: <https://molbubi.bkk.hu/galeria.php> (Image: ©BKK Centre for Budapest Transport)

10 ©Autolib'

12 <https://www.flickr.com/photos/motorblog/11856801973> (©MotorBlog.com)

15 <https://pixabay.com/en/paris-v%C3%A9lib-bike-free-service-1576893/>

17 ©Pau Vilaplana Vilar

EIROPAS MOBILITĀTES NEDEĻA

2017. GADA 16-22 SEPTEMBRIS

